

Šī instrukcija paredzēta zināšanu sniegšanai vispārīgos ugunsdrošības jautājumos.

I VISPĀRĒJAS PRASĪBAS

1. Instrukcija sastādīta piemērojot tipveida drošības instrukcijas izglītības iestādes vajadzībām un vietējiem apstākļiem.
2. Katrai izglītojamai personai jāievēro ugunsdrošības prasības savā darba vietā. Katram jāprot rīkoties ugunsgrēka gadījumā, jāzina pirmās nepieciešamības ugunsdzēsības inventāra atrašanās vietas, to pielietošana.
3. Izglītojamais iepazīstina ar ugunsdrošības noteikumiem ne retāk kā divas reizes gadā un pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību (MK not.Nr.1338, punkti 7.2., 9.2.). Izglītojamo iepazīstināšanu ar iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un evakuācijas plānu reģistrē klases vai grupas žurnālā. Izglītojamais, izņemot pirmsskolas vecuma bērnus, atbilstoši spējām un prasmēm to apliecina ar ierakstu "iepazinos", norādot datumu, un parakstu.

II UGUNSGRĒKA IZCELŠANĀS CĒLOŅI VAR BŪT ŠĀDI

1. Pavirša apiešanās ar uguni.
2. Bojātas elektroiekārtas (elektrības vadi un elektroierīces) un to ekspluatācijas noteikumu neievērošana.
3. Bojāta apkures un sildīšanas ierīces un to ekspluatēšanas ugunsdrošības noteikumu pārkāpšana.
4. Atkritumu un apslaucīšanas materiālu, saslauku aizdegšanās.

III UGUNSDROŠĪBAS PRASĪBAS UN RĪCĪBA UGUNSGRĒKA GADĪJUMĀ

1. Izglītojamā pienākums ir apgūt un izpildīt noteiktās ugunsdrošības prasības.
2. Evakuācijas ceļus (izejas utt.), pieejas un ceļus pie ugunsdzēsības līdzekļiem aizliegts aizkraut vai aizsprostot ar dažādiem priekšmetiem.
3. Darba vietām jābūt apgādātām ar pirmās nepieciešamības ugunsdzēsības līdzekļiem – PA (pulvera) vai CO (ogļskābās gāzes) ugunsdzēsības aparātiem.
4. Aizliegts uzglabāt telpās (darba vietās) un izmantot to uzkopšanai viegli uzliesmojošas un degošas vielas.
5. Aizliegts atstāt bez uzraudzības ieslēgtas (darbojošās) elektroiekārtas un tehnoloģisko aparatūru.
6. Aizliegts izmantot nestandarta, pašdarinātas sildierīces, kā arī sildierīces bez ugunsizturīgiem paliktņiem. Aizliegts izmantot telpu siltināšanai elektrosildītājus ar atklāta tipa sildelementiem.

7. Aizliegts ekspluatēt bojātas tehnoloģiskās un elektroiekārtas, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju. Iekārtu bojājumu gadījumos iekārta jāatslēdz no elektriskā tīkla.
8. Sekot līdzi, lai apgaismes ķermeņi būtu apgādāti ar slēgta tipa kupoliem. Apgaismes ķermeņi nedrīkst atrasties tuvāk par 1,5 m no degtspējīgiem materiāliem.
9. Savlaicīgi veikt darba vietas uzkopšanu, nepieļaut atkritumu uzkrāšanos. Degtspējīgos atkritumus novietot speciāli tiem paredzētās vietās.
10. Aizliegts rīkoties ar atklātu uguni darba vietās, izņemot gadījumus, kad saņemta speciāla atļauja un veikti visi sagatavošanās darbi.
11. Pēc darba beigām izslēgt elektroierīces, apgaismojumu. Pārbaudīt vai darba vietā nav palikuši degoši, kvēlojoši materiāli, priekšmeti un nodzēst tos.
12. Sadzīves telpās aizliegts uzglabāt viegli uzliesmojošas un degošas vielas.
13. Aizliegts izmantot ugunsdrošības tehniskos līdzekļus, ugunsdzēsības aparātus citām vajadzībām, nekā tas ir noteikts ekspluatācijas instrukcijā.
14. Izglītojamo evakuācijai tiek izmantoti ēkā esošie gaiteni un kāpnes. Evakuācija notiek virzienos saskaņā ar evakuācijas plānā norādītajiem virzieniem.
15. Evakuētos izglītojamos pārbauda vai visi ir atstājuši ēku un par rezultātiem paziņo skolas direktorei un glābšanas dienesta pārstāvim.
16. Izglītojamiem pamanot ugunsgrēka izcelšanos ir nekavējoties jāziņo skolas administrācijai (pedagogam, dežurantam, jebkuram pieaugušajam).
17. Izglītojamais pakļaujas administrācijas rīkojumiem (bez ierunām), rīkojas atbilstoši viņu pavēlēm.
18. Ir svarīgi, lai izglītojamie zinātu pulcēšanās vietu atbilstoši gada laikam. Tas palielina skolēnu iespēju patstāvīgi atrast izeju gadījumā, ja kāds evakuācijas laikā noklīst. Izglītojamos izvieto:
 - vasaras laikā drošā attālumā sporta laukumā;
 - gada aukstajā laikā sākumskolā Lēdurgas iela 27, Jūrmalā un otrādi - Raiņa iela 118
19. Ugunsgrēka bīstamais faktors – **tumsa**. Reāls ugunsgrēks rada tik daudz dūmu, ka telpa, kurā jūs atradīsities, dažu minūšu laikā kļūs pilnīgi tumša, jūs nevarēsiet ieraudzīt pat savu roku. Pamēģiniet izkļūt no telpas ar pilnīgi aizvērtām acīm. Ja tas liksies grūti izdarāms, tad pamēģiniet iedomāties, cik tas būs grūti īstā ugunsgrēkā, kad visapkārt valdīs tumša, karstums un panika.
20. Degot plastmasai un mēbelēm telpu piepilda indīgi **dūmi**. Ugunsgrēka dūmi ir sajaukti ar tvana gāzi. Ieelpojot tvana gāzi, cilvēks parasti ieslīgst dziļā miegā un tas parasti beidzas ar nāvi.
21. **Karstums** var nonāvēt dažos mirkļos. Ugunsgrēkā strauji ceļas telpas temperatūra. Karstums apdedzina elpošanas ceļus. Ja nebūs aizsargāta galva, jūs

varat zaudēt samaņu. Temperatūrai ceļoties uzliesmos viss degtspējīgais, kas atrodas telpā. Tādā karstumā nav iespējams palikt dzīvam.

22. **Jūsu rīcībā būs ne vairāk par 90 sekundēm**, lai atbilstoši reaģētu – nodzēstu uguni (skolotāja rīcība) vai izklūtu no telpas (skolēna rīcība).
23. **Tāpēc** nekrītiēt panikā. Objektīvs situācijas novērtējums un pareizas rīcības izvēle palielina Jūsu iespējas izglābties.
24. Atrodoties transporta līdzeklī ugunsgrēka gadījumā, to nekavējoties pametiet, kad tas ir apstājies. Ja ir nobloķētas durvis, evakuācijai izmantojiet sānu logus vai jumta lūkas. Nepieciešamības gadījumā izsitiet stiklu ar transporta līdzekļa salonā esošo āmuru vai kādu citu cietu priekšmetu.

Ir situācijas, kad lēmums ir jāpieņem vienam pašam:

25. Dodieties uz telpas durvīm, ja jūtat, ka tās ir karstas, neveriet vaļā. Tas var nozīmēt, ka aiz durvīm plosās uguns. Atverot durvis, tās nokļūs telpā. Aizvērtās durvis kalpos par aizsegu, kamēr ierodas palīdzība. Iespēju robežās aizbāziet spraugas durvīm, samazinot dūmu ieplūšanu telpā.
26. Ja durvis nav karstas, mazliet paveriet tās un pārliecinieties, vai ārpusē nav dūmu un uguns, tad vari atstāt telpu.
27. Ja telpa ir pilna ar dūmiem, rāpojiet uz loga pusi un to paveriet mazā spraugā. Nedrīkst atvērt logu pilnīgi vaļā, tas palielinās dūmu ieplūšanu telpā. Turieties zemu pie loga, tas ļaus jums ieelpot svaigu gaisu no ārpusē izvairīties no dūmiem, kas lēnām piepildīs telpu. Tikai galējas nepieciešamības gadījumā atveriet logu pilnīgi vai izsitiet to!
28. Ja atrodoties 1. stāvā un variet pa logu izklūt ārā, dariet to nekavējoties. Esot 2. un nākošajos stāvos, pēc iespējas ilgāk atlieciet izlekšanu pa logu. Gaidiet palīdzību! Dodiet ziņu apkārtējiem, ka esat telpā, pie loga viciniet drēbes vai radiet troksni.
29. Pārvietojoties pa piedūmotu telpu, aizklājiet muti un degunu ar mitru auduma gabalu.
30. Pirms atstājat telpas, paņemiet līdzī virsdrēbes.
31. Ja aizdegušās drēbes, nekrītiēt panikā, bet nogulieties uz grīdas vai zemes un vārtoties cenšaties tās noslāpēt.
32. Ja drēbes deg citam, paziņojiet par to viņam, palīdziet tās nodzēst.
33. Nekavējoties kāpņu telpās vai gaitenēs, domājot ko darīt, bet dodieties ārā no ēkas.

IV UGUNSDZĒSĪBAS LĪDZEKĻU UZTURĒŠANA UN IZMANTOŠANA

1. Aizliegts uzstādīt un izmantot ugunsdzēsības aparātus ar notecējušu lietošanas termiņu, uz kuriem nav atbilstoša marķējuma vai ar bojātu marķējumu, kurā nav saskatāmi lietošanas norādījumi. Lietošanas norādījumiem jābūt valsts valodā.

2. Visi ugunsdzēsības līdzekļi (ugunsdzēsības aparāti, ugunsdzēsības ūdensvadu krāni) jāuztur lietošanas kārtībā.
3. Ugunsdzēsības aparātus ir jāizvieto redzamās vietās vai paaugstinātas bīstamības vietās. Ugunsdzēsības aparātu atrašanās vietas tiek apzīmētas ar drošības zīmi „ugunsdzēsības aparāts”.
4. Lai pielietotu dažādu tipu ugunsdzēsības aparātus, rīkojieties atbilstoši instrukcijai, kura atrodas uz aparāta korpusa.
5. **Krāsas, benzīna, petrolejas, eļļas uzliesmojumu** dzēsiet ar gaisa putu, ogļskābes vai pulvera ugunsdzēsības aparātiem, ar smilti, ar ūdeni vai nosedzot ar blīvu materiālu.
6. **Elektriskos tīklus, iekārtas, sildīšanas aparātus** un tml., dzēst tikai ar ogļskābes vai pulvera ugunsdzēsības aparātiem, ar smilti.
7. **Aizliegts dzēst** ar ūdeni vai gaisa putu ugunsdzēsības aparātiem elektriskos tīklus un iekārtas, ja tās atrodas zem sprieguma. Pirms dzēšanas atvienot no sprieguma!
8. Lai iedarbinātu rokas ogļskābes ugunsdzēsības aparātu nepieciešams vispirms ugunsdzēsības aparāta smidzinātāju vērst uz degošu objektu, pēc tam atvērt noslēdzošo ventili ar spara ratu vai palaides rokturi. Lai izmantotu dažāda tipu ugunsdzēsības aparātus, ir nepieciešams rīkoties saskaņā ar instrukciju, kas atrodas uz ugunsdzēsības aparāta korpusa.

V RĪCĪBAS PLĀNS UGUNSGRĒKA IZCELŠANĀS GADĪJUMĀ

1. **Katram, kas atklājis ugunsgrēka izcelšanos**, nepieciešams nekavējoties paziņot par to ugunsdzēsības un glābšanas dienestiem pa tālruni **112**, norādot:
 - ugunsgrēka izcelšanās adresi –,
 - vietu (stāvs, telpa),
 - savu uzvārdu,
 - tālruņa numuru, pa kuru iespējams pazvanīt un saņemt papildus informāciju,
 - ziņot iestādes vadībai – **Vārds Uzvārds** pa tālruni,
 - veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai evakuētu cilvēkus, materiālās vērtības un dzēst ugunsgrēku ar esošiem līdzekļiem, ja tas neapdraud dzīvību,
 - jāatbild uz operatora jautājumiem un nekavējoties jāsniedz visa tam nepieciešamā informācija.

Klausuli pirmais noliek dispečers!
2. **Visiem izglītojamiem ugunsgrēka dzēšanas laikā** nepieciešams izpildīt arī ugunsdzēsības un glābšanas dienestu rīkojumus.

VI INDIVIDUĀLA RĪCĪBA , JA IZGLĪTOJAMĀIS NAV SAŅĒMIS INFORMĀCIJU PAR UGUNSGRĒKU

1. Ja atverot durvju rokturi, jūtat, ka tas ir karsts, nevērt durvis vaļā.

2. Iespēju robežās aizbāziet spraugas durvīm, samazinot dūmu ieplūšanu telpā.
3. Ja telpa ir pilna ar dūmiem, rāpojiet uz loga pusi un to paveriet mazā spraugā. Nedrīkst atvērt logu pilnīgi vaļā, tas palielinās dūmu ieplūšanu telpā.
4. Ja atrodoties 1. stāvā un variet pa logu izklūt ārā, dariet to nekavējoties. Esot 2. un nākošajos stāvos, pēc iespējas ilgāk atlieciet izlekšanu pa logu. Gaidiet palīdzību!
5. Dodiet ziņu apkārtējiem, ka esat telpā, pie loga viciniet drēbes vai radiet troksni.
6. Pārvietojoties pa piedūmotu telpu, aizklājiet muti un degunu ar mitru auduma gabalu.
7. Pirms atstājat telpas, paņemiet līdzī virsdrēbes.
8. Ja aizdegušās drēbes, nekrītiēt panikā, bet nogulieties uz grīdas vai zemes un vārtoties cenšaties tās noslāpēt.
9. Ja drēbes deg citam darbiniekam, paziņojiet par to viņam, palīdziet tās nodzēst.
10. Nekavējieties kāpņu telpās vai gaitenēs, domājot ko darīt, bet dodieties ārā no ēkas.
11. Palīdziet citiem evakuēties.
12. Nedrīkst doties ēkā, kamēr to nav atļāvuši ugunsdzēsēji.

VII EKSPLOZIJAS GADĪJUMĀ

1. Ziņojiet ugunsdzēsējiem pa tālr. **112**.
2. Paziņojiet skolotājam, dežurantam, jebkuram pieaugušajam.
3. Ja ir cietušie izsauciet ātro medicīnisko palīdzību pa tālr. **113**.
4. Ziņojiet policijai pa tālr. **110**.
5. Sagaidiet ugunsdzēsējus un policiju un sniedziet visu pieprasīto informāciju.

Instrukcija sastādīta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” sp. no 28.11.2009.

Izglītojamās ar šo instrukciju iepazīstina skolas direktores norīkota persona. Iepazīstināšanu reģistrē žurnālā, norādot drošības instrukcijas nosaukumu. Pēc iepazīstināšanas ar instrukciju izglītojamais to apliecina ar attiecīgu ierakstu, norādot iepazīstināšanas datumu. Iepazīstināšana notiek ne retāk kā reizi gadā.